

F. t. l. vedr. retsplejeloven m.m.

3.3. Rettigheder, der kan håndhæves ved forbud

Skønt hovedformålet med et fagedforbud er at sikre en hurtig og effektiv håndhævelse af undladelsespligter, er det i retspraksis antaget, at der i forbindelse med nedlæggelse af et forbud kan pålægges rekvisitus accessoriske, klart angivne handlepligter af forholdsvis underordnet betydning. Der har her været tale om retablering af forskellige fysiske forhold, som har været nødvendige for at gennemføre en effektiv håndhævelse af undladelsespligten, eksempelvis nedtagelse af skilte i forbindelse med et forbud mod skiltning og fjernelse af færdselsspærringer i forbindelse med forbud mod ændring af færdsel.

Retsplejerådet finder, at denne retstilstand bør opretholdes, og foreslår, at der tilvejebringes udtrykkelig lovhjemmel for at pålægge rekvisitus at foretage enkeltstående handlinger af forholdsvis underordnet betydning for at sikre den ved et forbud pålagte undladelsespligt.

Justitsministeriet kan tiltræde Retsplejerådets forslag, som er medtaget i lovforslaget som § 641, stk. 2.

3.4. Appel af fogedrettens afgørelser i forbudssager

Som for arrestsagerne er der efter gældende ret alene en adgang for rekvirenten til at appellere fogedrettens nægtelse af at nedlægge forbud og således ingen appeladgang for rekvisitus. Retsplejerådet foreslår, at der gives rekvisitus adgang til at appellere et nedlagt forbud i overensstemmelse med det i fogedsager og retssager i øvrigt gældende to-instansprincip. Endvidere kan anføres, at rekvirentens pligt til inden en uge at anlægge justifikationssag ikke yder rekvisitus tilstrækkelig beskyttelse, da der ofte kan hengå et meget langt tidsrum, inden endelig afgørelse træffes i justifikationssagen.

Af hensyn til retsmidlets effektivitet bør appel fra rekvisitus ikke tillægges opsættende virkning, men det bør sikres, at appelsagen behandles hurtigst muligt, og det bør endvidere sikres, at appelsagen i alt væsentligt behandles på samme grundlag som i fogedretten, således at justifikationssagen ikke overflødiggøres.

Efter gældende ret har parterne under påkære af en fogedafgørelse fri adgang til at fremkomme med nyt bevismateriale og adgang til at fremsætte nye påstande og fremføre nye anbringender. Rådet foreslår på dette punkt, at det kun skal være ved kære af fogedrettens nægtelse af at nedlægge forbud, at der skal være adgang til at nedlægge nye påstande under hensyn til de vanskeligheder, en fri adgang til at fremkomme med nye påstande under kæresagen ellers vil-

le rejse med hensyn til formuleringen af påstanden i justifikationssagen.

Justitsministeriet kan tilslutte sig, at der også i forbudssagerne indføres en appeladgang for rekvisitus, og man er enig i, at en sådan appeladgang med de foreslåede begrundelser vil være forenelig med hensynene til såvel retsmidlets effektivitet som den efterfølgende prøvelse af forbudet under en justifikationssag. Lovforslaget er derfor udformet i overensstemmelse hermed (§ 650 sammenholdt med § 587, stk. 4 og 5).

3.5. Straf for overtrædelse af forbud

Såfremt rekvisitus overtræder et nedlagt forbud, har rekvirenten mulighed for at anlægge privat straffesag mod rekvisitus med påstand om straf af bøde eller hæfte og i forbindelse hermed efter omstændighederne erstatning. Retten har dog mulighed for at udsætte den private straffesag, indtil forbudssagen (justifikationssagen) er afgjort, jf. § 650, stk. 1.

Der er blevet rejst kritik mod, at en straffesag kan gennemføres, uanset det eventuelt senere fastslås, at fagedforbudet har været ulovligt.

Af hensyn til forbudsinstittutets effektivitet finder Retsplejerådet, at det er af afgørende betydning, at en overtrædelse af forbudet er selvstændigt strafsanktioneret. Man kan ikke anbefale, at en eventuel straffesag altid skal udsættes, indtil justifikationssagen er afgjort. Straffesagen bør fremmes, hvis et i øvrigt velmotiveret forbud ellers må befrygtes at miste sin effektivitet. Risikoen for, at rekvisitus straffes for overtrædelse af et forbud, der har været ulovligt, må antages at blive mindsket gennem de øvrige forslag til skærpende af beviskravene for rekvirentens ret og forslaget om kære adgang også for rekvisitus.

Justitsministeriet kan af de af Retsplejerådet anførte grunde tiltræde, at retstilstanden på dette punkt forbliver uændret, jf. forslaget til § 651, stk. 1 og 3.

3.6. Håndhævelse af nedlagte forbud

Efter den gældende § 650, stk. 2, skal politiet på forbudsrekvirentens begæring yde bistand til forbudets håndhævelse ved at hindre rekvisitus i at foretage overtrædelseshandlinger og ved at tilintetgøre, hvad der måtte være foretaget i strid med forbudet.

Denne bestemmelse har givet anledning til kritik, idet det bl.a. i forbindelse med de såkaldte benzinsager fra rekvisitus har været anført, at det er urimeligt, at private parter i kontraktforhold kan rekvirere politiets bistand til et forbuds opretholdelse. Omvendt har det fra rekvirentens side været anført, at politiet ikke ydede tilstrækkelig bistand ved håndhævelse af